

Sveriges Eksempel paa dette Punkt. — Der blev gjort en Bemærkning af den samme ærede Rigsdagsmand, som jeg tilstaaer satte mig i nogen Forlegenhed, fordi det hører til den Slags Bemærkninger, som kunne gøres saa ofte ved Love, og som der ganske vist er noget i, men som paa den anden Side efter mine Begreber er en ren Umulighed at besvare nøjagtig. Det er Duffet om at saa udtrykkelig udtalt, hvilke Bestemmelser i Loven der ere blot deklaratoriske, og hvilke Bestemmelser der ere præsumptive. Jeg forstaaer saa godt den Betragtning, at det kunde være ønskeligt at saa en saadan Erklæring, og det er noget, som kommer tit frem, altsaa ikke blot ved denne Lov, men jeg tror, at naar man skal til nærmere at undersøge det, vil det paa den ene Side vise sig, at det er saa godt som umuligt at afgive en saadan Erklæring. Det er ikke en Gang muligt at sige, at de og de Paragraffer ere deklaratoriske og de og de præsumptive, thi der findes ofte i den samme Paragraf noget, som er det ene, og noget, som er det andet. Paa den anden Side tror jeg ogsaa, at det hører til de overmaade sjældne Tilfælde — jeg mindes i alt Fald ikke et eneste — hvor man i Retsanvendelsen har været i Tvivl om dette, hvor der altsaa er optaaet Tvivl under Retsanvendelsen, i alt Fald er det ikke slet i den nyere Tid. Der er nogle Spørgsmaal med Hensyn til nogle Artikler i Christian 5tes Danske Lov, hvor der har været optaaet Tvivl i saa Henseende, nemlig 5-14-1 og 5-14-3, men det ligger langt tilbage, og der er andre Love, hvor noget lignende kan opstaa, f. Eks. Thendeloven, for blot at nævne en enkelt. Der er ogsaa adskillige Bestemmelser, hvor der kunde tvivles om det, men dog har man ikke indladt sig paa at give nogen udtrykkelig Forstrift, i det mindste ikke nogen gennemgaaende, og hvis man vil pille nogle enkelte Udtryk ud som Eksempler, er der altid den Fare forbunden dermed, at man kunde være foranlediget til at slutte sig *contrario*, at drage Modsetningslutninger deraf og mene, at alle de andre ere deklaratoriske eller præsumptive, hvilke man nu vil stille i Spidsen, og det vil ogsaa have sine betydelige Vanskeligheder. Jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at naar man skal til nærmere at overveje dette Spørgsmaal, saa vil det befindes,

at det ikke lader sig gøre, det er en Ulempe, om man vil, men det er et Punkt, hvor man maa overlade til Retsanvendelsen at give Loven den rigtige Bending, men jeg tror ikke, det hører til den Slags Ting, som det er muligt at saa udtrykt fuldstændig tydeligt i Loven, saaledes at der ikke paa noget enkelt Punkt skulde kunne opfares noget Spørgsmaal. — Jeg skal ikke dvæle ved flere af de fremkomne Enkeltheder; naar jeg har nævnt en Del her, saa er det jo ikke for at være udtømmende, lige saa lidt som de to ærede Talere, jeg har sigtet til, have tænkt paa at være udtømmende ved deres Bemærkninger — det sagde de selv, de ikke tænkte paa at være — men det er kun, fordi jeg har villet, ligesom de ærede Talere, eksemplificere, vise, at ganske vist kan man altid sige en hel Del mod et Lovforslag og gøre forskellige Bemærkninger ved det ene eller det andet, men det kan gerne være, at man ved nærmere Prøvelse vil finde, at det, som fra Begyndelsen fremstiller sig for en som galt, dog, naar man kommer til nærmere Overvejelse, vil vise sig ikke at kunne være anderledes. — Jeg vil derfor anbefale, at man i dette Tilfælde viser paa den ene Side den samme Restignation og paa den anden Side den samme Arbejdsdygtighed, som den svenske Rigsdag har vist, og at man derfor fremmer dette Arbejde med Iver, og jeg tror for saa vidt med god Samvittighed at kunne opfordre dertil, som det er min fulde Overbevisning, at det er overordentlig usikkert, om der vil vindes noget som helst ved at lade Lovarbejder af denne Art ligge længere, det er slet ikke sagt, at man kommer til noget bedre Resultat til næste Aar eller næste Aar igen, end man vil komme i Aar.

G. Sørensen: Ja, jeg kan kun samstemme med de Udtalelser, der have lydt om dette Lovforslags gode Sprogbygning og dets klare og tydelige Lovform. Jeg tror, at man ved Læsningen af denne Lovs Paragraffer har en Følelse, som man ikke er vant til ved alle de Lovforslag, der ere forelagte af den højtærede Regering. Man har en Følelse af, at det ligesom har været let at udarbejde denne Lov, man mærker ikke Vanskelighederne, der have været forbundne med Udfattelsen, hvad vi jo derimod saa ofte